

قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون استکهلم در خصوص آلاینده‌های آلی پایدار

قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون استکهلم در خصوص آلاینده‌های آلی پایدار

حضرت حجت‌الاسلام والمسلمین جناب آقای سیدمحمد خاتمی

ریاست محترم جمهوری اسلامی ایران

لایحه الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون استکهلم در خصوص آلاینده‌های آلی پایدار که از سوی دولت به شماره ۳۰۱۹۹/۴۵۶ مورخ ۱۳۸۳/۱/۱۱ به مجلس شورای اسلامی تقدیم و در جلسه علنی روز سه‌شنبه مورخ ۱۳۸۴/۳/۱۰ مجلس با اصلاحاتی تصویب و به تأیید شورای نگهبان رسید، در اجرای اصل یکصد و بیست و سوم (۱۲۳) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران به پیوست ارسال می‌گردد.

رئیس مجلس شورای اسلامی - غلامعلی حدادعادل

شماره ۲۰۴۶۶ - ۱۳۸۴/۴/۱۱

سازمان حفاظت محیط‌زیست

قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون استکهلم در خصوص آلاینده‌های آلی پایدار که در جلسه علنی روز سه‌شنبه مورخ دهم خرداد ماه یکهزار و سیصد و هشتاد و چهار مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۸۴/۳/۲۵ به تأیید شورای نگهبان رسیده و طی نامه شماره ۱۱۴/۸۷۹۹۷ مورخ ۱۳۸۴/۴/۵ مجلس شورای اسلامی واصل گردیده است، به پیوست جهت اجراء ابلاغ می‌گردد.

رئیس جمهور - سید محمد خاتمی

قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون استکهلم در خصوص آلاینده‌های آلی پایدار ماده واحده - به دولت جمهوری اسلامی ایران اجازه داده می‌شود با رعایت اصول پنجاهم (۵۰) و یکصدوسی ونهم (۱۳۹) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون استکهلم در خصوص آلاینده‌های آلی پایدار مشتمل بر یک مقدمه، سی ماده و شش ضمیمه ملحق شده و سند تصویب آن را نزد امین کنوانسیون ارائه نماید.

تبصره - جمهوری اسلامی ایران در اجرای بند (۲) ماده (۱۸)، خود را در ارجاع اختلافات در ارتباط با تفسیر یا اجرای این کنوانسیون به داوری یا دیوان دادگستری بین‌المللی با رعایت قوانین و مقررات داخلی مربوط متعهد می‌داند.

بسم الله الرحمن الرحيم

کنوانسیون استکهلم در خصوص آلاینده‌های آلی پایدار

اعضاء این کنوانسیون:

با شناخت اینکه آلاینده‌های پایدار دارای خصوصیات سمیت، مقاومت در برابر تجزیه، در بدن موجودات زنده تجمع یافته و از طریق هوا، آب و گونه‌های مهاجر، در بین مرزهای بین‌المللی جابجا شده و در مکانهای بسیار دورتر از محل رهاسدن آنها در اکوسیستمهای آبی و خشکی انباشته شده و رسوب می‌کنند، با اطلاع از مخاطرات بهداشتی خصوصاً در کشورهای در حال توسعه در اثر تماس مستقیم با آلاینده‌های آلی پایدار به ویژه اثرات آنها روی زنان و متعاقباً روی نسلهای آینده؛ با تصدیق اینکه زیست بوم اقیانوسها و جوامع بومی به خاطر تأثیرات سوء آلاینده‌های آلی پایدار در معرض خطر بوده و آلودگی موادغذایی بومی آنان نیز به عنوان یک موضوع بهداشت عمومی مدنظر می‌باشد، با اذعان به نیاز به اقدامات جهانی در خصوص آلاینده‌های آلی پایدار؛ با توجه خاص به تصمیم‌گیری ۱۳/۱۹ (C) مورخ ۷ فوریه ۱۹۹۷ میلادی برابر با (۱۸ بهمن ۱۳۷۶ هجری شمسی) شورای حکام برنامه محیط زیست سازمان ملل در خصوص شروع اقدامات بین‌المللی در جهت حفاظت سلامت انسانها و محیط زیست از طریق اتخاذ تدابیری که سبب کاهش و یا حذف انتشار و تخلیه آلاینده‌های آلی پایدار می‌شود؛ با یادآوری مقررات مناسب در ارتباط با معاهدات زیست محیطی بین‌المللی مرتبط، خصوصاً کنوانسیون روتردام در خصوص آئین اعلان رضایت قبلی برای آفت‌کشها و برخی مواد شیمیایی خطرناک در تجارت بین‌المللی و کنوانسیون بازل در خصوص کنترل حمل و نقل برون مرزی پسماندهای ویژه و دفع آنها از جمله موافقتنامه‌های منطقه‌ای که در چارچوب ماده (۱۱) آن کنوانسیون تدوین شده است؛ همچنین با یادآوری بیانیه ریو در خصوص محیط زیست، توسعه و دستور کار ۲۱؛ با

تصدیق اینکه احتیاطات لازم درخصوص نگرانی‌های همه اعضا تحت شمول این کنوانسیون مورد توجه قرار می‌گیرد؛ با شناخت اینکه این کنوانسیون و دیگر توافقنامه‌های بین‌المللی در زمینه تجارت و محیط زیست همدیگر را متقابلاً حمایت می‌کنند؛ با تأیید اینکه کشورها بر طبق منشور سازمان ملل و اصول حقوق بین‌الملل درخصوص بهره‌برداری از منابع اختصاصی مطابق با سیاستهای توسعه‌ای و زیست محیطی خود حق حاکمیت داشته، مسئول تضمین اینکه فعالیتهایی که در قلمرو یا کنترل آنها انجام می‌شود، سبب صدمه زدن به محیط زیست دیگر کشورها یا مناطق آن سوی مرزهای ملی نخواهد شد، می‌باشند؛ با احتساب مقتضیات و خصوصاً الزامات کشورهای در حال توسعه، مخصوصاً کشورهای کمتر توسعه یافته و کشورهایی با اقتصاد در حال گذر، که بطور خاص نیاز به تقویت توانایی‌های آنان برای مدیریت مواد شیمیایی و از جمله انتقال فن‌آوری، تأمین کمکهای فنی و مالی و ارتقاء سطح همکاریهای بین‌بخشی دارند؛ با احتساب کامل برنامه اقدام برای توسعه پایدار کشورهای در حال توسعه و جزیره‌ای کوچک، که در باربادوس در تاریخ ۶ می ۱۹۹۴ میلادی برابر با (۱۶ اردیبهشت ۱۳۷۳ هجری شمسی) به تصویب رسید؛ با توجه به توانایی‌های کشورهای در حال توسعه و توسعه یافته به صورت متعارف و مسؤولیتهای کلی و متمایز کشورها به نحوی که در اصل ۷ بیانیه ریو درخصوص محیط زیست و توسعه بیان شده است، با شناسائی مشارکت بخشهای خصوصی و سازمانهای غیردولتی که می‌تواند سبب دستیابی به کاهش و یا حذف انتشار و تخلیه آلاینده‌های آلی پایدار گردد؛ با تأکید بر اهمیت تقبل مسؤولیت تولیدکنندگان آلاینده‌های آلی پایدار به منظور کاهش اثرات زیان‌آور ایجاد شده توسط محصولات آنان و اطلاع‌رسانی به مصرف‌کنندگان، دولتها و عموم مردم مرتبط با خصوصیات مخاطره‌آمیز این مواد شیمیایی؛ با توجه خاص به لزوم اتخاذ تدابیر لازم برای جلوگیری از اثرات زیان‌بار ایجاد شده توسط آلاینده‌های آلی پایدار در تمام مراحل چرخه عمر آنها؛ با

تأکید مجدد بر اصل (۱۶) بیانیه ریو در خصوص محیط زیست و توسعه که بیانگر این مطلب است که مقامات ملی باید به منظور جهانی شدن هزینه‌های زیست محیطی داخلی و استفاده از ابزار اقتصادی با مدنظر قراردادن این نگرش که ایجادکنندگان آلودگی باید هزینه‌های آلودگی را بر طبق خواسته‌های عمومی و بدون لطمه زدن به تجارت و سرمایه‌گذاری بین‌المللی تحمل نمایند؛ با تشویق اعضای که دارای مقررات و طرحهای ارزیابی توسعه‌ای برای آفت‌کشها و مواد شیمیایی صنعتی نمی‌باشند به منظور تدوین چنین طرحهایی؛ با شناخت اهمیت توسعه و کاربرد فرایندها و مواد شیمیایی جایگزین سازگار با محیط زیست و تعیین اهمیت حفاظت از سلامت انسان و محیط زیست از اثرات مضر آلاینده‌های آلی پایدار؛ به شرح زیر موافقت می‌نمایند که:

ماده ۱- هدف

با توجه به نگرش محتاطانه‌ای که در اصل (۱۵) بیانیه ریو در خصوص محیط زیست و توسعه بیان شده هدف این کنوانسیون حفاظت سلامت انسان و محیط زیست در مقابل آلاینده‌های آلی پایدار می‌باشد.

ماده ۲- تعاریف

از نظر این کنوانسیون:

الف - « عضو » به یک کشور یا یک سازمان وحدت اقتصادی منطقه‌ای اطلاق می‌شود که محدودیت‌های این کنوانسیون و اجرای آن را تقبل نموده است.

ب - « سازمان وحدت اقتصادی منطقه‌ای » به یک سازمان متشکل از کشورهای مستقل از یک منطقه معین گفته می‌شود که اعضاء آن اختیارات خود در خصوص مسائل ناشی از این کنوانسیون را

بدان تفویض نموده و براساس آن، سازمان اختیار دارد بر طبق مقررات داخلی خود برای امضاء، تصویب، قبول یا تأیید یا الحاق به این کنوانسیون اقدام نماید.

ج - «اعضاء حاضر و رای دهنده» به معنای اعضاء حاضر و دارای یک رای مثبت یا منفی می باشد.

ماده ۳- تدابیر لازم برای کاهش یا حذف انتشار از تولید و استفاده عمدی

۱- هر عضو باید:

الف - فعالیتهای زیر را ممنوع و یا تدابیر رسمی و قانونی لازم را برای جلوگیری از موارد زیر

انجام دهد:

(۱) - تولید و استفاده از مواد شیمیایی مندرج در ضمیمه (الف) براساس مقررات آن ضمیمه، و

(۲) - واردات و صادرات مواد شیمیایی مندرج در ضمیمه (الف) بر طبق مقررات بند (۲) و

ب - تولید و استفاده از مواد شیمیایی مندرج در ضمیمه (ب) بر طبق مقررات آن ضمیمه محدود

شود.

۲- هر عضو باید اقداماتی انجام دهد تا اطمینان حاصل آید که:

الف - واردات یک ماده شیمیایی مندرج در ضمیمه (الف) یا ضمیمه (ب) انجام شده فقط:

(۱) - با هدف دفع کاملاً زیست محیطی به نحوی که در جزء (۱) بند (د) از ماده (۶) بیان شده، یا

(۲) - برای یک کاربرد یا منظور خاص که برای عضو مشمول ضمیمه (الف) یا ضمیمه (ب) مجاز

شمرده شده است.

ب - مواد شیمیایی مشمول ضمیمه (الف) برای هر گونه تولید یا کاربرد به صورت معافیت ویژه یا

مواد شیمیایی مندرج در ضمیمه (ب) برای هرگونه تولید یا کاربرد به صورت معافیت ویژه یا منظور قابل قبول که مشمول هرگونه مقررات مرتبط در اسناد موجود درخصوص « آئین اعلان رضایت قبلی بین‌المللی» می‌باشد، فقط در صورتی می‌تواند صادر گردد که:

(۱) - به منظور دفع کاملاً زیست محیطی بنحوی که در جزء (۱) بند (د) ماده (۶) بیان شده.

(۲) - به یک عضو که مجاز به کاربرد این مواد شیمیایی براساس ضمیمه (الف) یا ضمیمه (ب)

باشد و یا

(۳) - به یک کشور غیرعضو این کنوانسیون که یک گواهینامه سالیانه برای عضو صادرکننده تهیه

کرده است.

آن گواهینامه باید مشخص کننده کاربرد مورد نظر مواد شیمیایی بوده و شامل شرحی باشد که با

توجه به آن ماده شیمیایی، کشور واردکننده متعهد شده است به:

الف - حفاظت از سلامت انسان و محیط زیست از طریق اتخاذ تدابیر لازم برای کاهش یا حذف

انتشار.

ب - انطباق با مقررات بند (۱) ماده (۶) و

ج - انطباق در جای مناسب با مقررات بند (۲) از بخش (۲) ضمیمه (ب).

گواهینامه همچنین باید شامل تمامی مستندات مناسب، نظیر اسناد و قوانین، مقررات یا

دستورالعملهای مدیریتی یا استراتژیکی باشد. عضو صادرکننده باید گواهینامه را تا شصت روز بعد از

صدور به دبیرخانه کنوانسیون تسلیم نماید.

ج - مواد شیمیایی مندرج در ضمیمه (الف) برای هر گونه تولید و استفاده به صورت معافیت‌های ویژه که برای هیچکدام از اعضاء معتبر نیست برای آن کشور صادر نشده به جز به منظور دفع اصولی زیست محیطی همانطوری که در جزء (۱) بند (د) ماده (۶) شرح داده شده است.

د - از نظر این بند، اصطلاح « کشورهای غیرعضو این کنوانسیون » درخصوص یک ماده شیمیایی خاص شامل یک کشور یا یک سازمان وحدت اقتصادی منطقه‌ای می‌شود که با ممنوعیت مواد شیمیایی مطروحه در این کنوانسیون موافقت ننموده است.

۳ - هر عضو که دارای یک یا بیشتر طرح رسیدگی و ارزیابی برای آفت‌کشهای جدید یا یک ماده شیمیایی صنعتی جدید باشد، باید تدابیری را برای جلوگیری از تولید و کاربرد آفت‌کشها و موادشیمیایی صنعتی جدید به منظور قانونمند کردن این مواد انجام دهد، به نحوی که با توجه به معیار موجود در بند (۱) ضمیمه (د) از بروز خصوصیات مخرب آلاینده‌های آلی پایدار ممانعت به عمل آورد.

۴ - هر عضو که دارای یک یا بیشتر طرح رسیدگی و ارزیابی برای آفت‌کشها یا مواد شیمیایی صنعتی می‌باشد باید در جای مناسب با در نظر گرفتن معیار موجود در بند (۱) ضمیمه (د)، ارزیابی آفت‌کشها یا مواد شیمیایی صنعتی که اخیراً مورد استفاده قرار گرفته‌اند را مورد ملاحظه قرار دهد.

۵ - به جز مواردی که در این کنوانسیون آورده شده، بندهای (۱) و (۲) نباید برای مقادیری از مواد شیمیایی که در تحقیقات مقیاس آزمایشگاهی یا مواردی که به عنوان استاندارد مرجع مورد استفاده قرار می‌گیرند، رعایت گردد.

۶ - هر عضو که دارای معافیت‌های ویژه بر طبق ضمیمه (الف) یا معافیت ویژه یا یک منظور قابل

قبول بر طبق ضمیمه (ب) باشد، باید اقدامات مناسب را برای حصول اطمینان از هرگونه تولید و کاربرد بر طبق این معافیت یا منظور که به روشی انجام می‌شود تا از تماس مستقیم با انسان و رهاشدن در محیط زیست جلوگیری نماید یا آن را کاهش دهد، انجام دهد.

برای کاربردهای خاص یا مقاصد قابل قبول که سبب انتشار عمدی مواد در محیط زیست به واسطه استفاده متداول آن می‌گردد، این مواد منتشره باید در حداقل ممکن بوده، یا منطبق با استاندارد و دستورالعملهای کاربردی مورد شناسائی قرار گیرد.

ماده ۴- ثبت معافیت ویژه

۱- ثبت اطلاعات به منظور شناسائی اعضایی که معافیت ویژه مندرج در ضمیمه (الف) یا ضمیمه (ب) دارند، ایجاد گردیده است. این ثبت اطلاعات، اعضائی که از شروط ضمیمه (الف) یا ضمیمه (ب) استفاده می‌کنند را شامل نمی‌شود که می‌تواند توسط تمامی اعضاء اجراء گردد. عمل ثبت باید توسط دبیرخانه کنوانسیون انجام شده و برای عموم قابل دسترسی باشد.

۲- ثبت باید شامل موارد زیر باشد:

الف - فهرستی از انواع معافیت ویژه تهیه شده براساس ضمیمه‌های (الف) و (ب).

ب - فهرستی از اعضاء که یک معافیت ویژه مندرج در ضمیمه (الف) یا ضمیمه (ب) دارند.

ج - فهرستی از تاریخ سررسید برای هر معافیت ویژه ثبت شده.

۳- هر کشور می‌تواند از طریق تسلیم یک نامه به دبیرخانه، برای ثبت یک یا انواع بیشتر معافیت

ویژه مندرج در ضمیمه (الف) یا ضمیمه (ب) اقدام نماید.

۴- به جز در زمانی که تاریخ زودتر توسط عضو در برگه ثبت مشخص شده، یا یک متمم پیرو بند (۷) این ماده اعطاء گردد، تمامی معافیت‌های ویژه ثبت شده باید پنج سال پس از تاریخ لازم‌الاجرا شدن کنوانسیون در ارتباط با مواد شیمیایی مذکور باطل گردد.

۵- در اولین اجلاس، مجمع اعضاء باید درخصوص روش بازنگری برای موارد ثبت تصمیم‌گیری نماید.

۶- قبل از بازنگری درخصوص ثبت، عضو مورد نظر باید یک گزارش توجیهی دال بر ادامه نیاز به ثبت آن معافیت به دبیرخانه تسلیم نماید. این گزارش باید توسط دبیرخانه به تمامی اعضاء ارائه گردد. بازنگری یک ثبت باید براساس تمامی اطلاعات موجود انجام گردد. نهایتاً مجمع اعضاء می‌تواند توصیه‌هایی به عضو مورد نظر به صورت راهکارهای مناسب ارائه دهد.

۷- مجمع اعضاء می‌تواند براساس درخواست هر عضو، درخصوص تمدید تاریخ سررسید یک معافیت ویژه برای یک دوره حداکثر پنج ساله اقدام نماید. در ارتباط با این تصمیم‌گیری، باید شرایط خاص اعضاء کشورهای در حال توسعه و اعضاء با اقتصاد در حال گذر نیز لحاظ گردد.

۸- یک عضو می‌تواند در هر زمان معافیت ویژه ثبت شده را از طریق تسلیم یک نامه به دبیرخانه، پس بگیرد. این بازپس‌گیری باید در تاریخ قید شده در نامه مذکور مورد ترتیب اثر قرار گیرد.

۹- در صورتی که هیچکدام از اعضاء برای نوع خاصی از معافیتها ثبت نام ننماید، هیچگونه ثبت جدید نباید انجام شود.

ماده ۵- تدابیر لازم برای کاهش یا حذف انتشار از طریق تولید غیرعمدی

هر عضو باید حداقل تدابیر زیر را به منظور کاهش کل انتشار انجام شده از طریق منابع ناشی از

فعالیت‌های انسانی برای هر کدام از مواد شیمیایی مندرج در ضمیمه (ج) با هدف کاهش آنها و در صورت امکان جلوگیری نهایی انجام دهد. این تدابیر عبارتند از:

الف - تهیه یک طرح اقدام یا در صورت امکان یک طرح اقدام منطقه‌ای یا بخشی ظرف دو سال پس از لازم‌الاجرا شدن کنوانسیون که متعاقباً آن را به عنوان بخشی از طرح استقرار تعیین شده در ماده (۷) اجرا نماید. این طرح به منظور شناسایی، تعیین خصوصیات و محل‌های انتشار مواد شیمیایی مندرج در ضمیمه (ج) و برای تسهیل استقرار جزءهای (ب) الی (ه) طراحی می‌شود. طرح اقدام باید شامل عناصر زیر باشد:

۱- برآوردی از منابع انتشار موجود و قبلی شامل تهیه و نگهداری سیاهه منابع و برآورد مقادیر انتشار که با توجه به دسته‌بندی منابع تعیین شده در ضمیمه (ج) انجام می‌شود.

۲- برآوردی از وضعیت قوانین و استراتژیهای مرتبط عضو برای مدیریت انتشار این مواد.

۳- تعیین خط‌مشی به منظور رعایت الزامات این بند، که براساس برآوردهای بندهای (۱) و (۲) انجام می‌شود.

۴- ارتقاء سطح تعلیم و تربیت با توجه به آگاهی از استراتژیها.

۵ - انجام بازنگری هر پنج ساله برای این استراتژیها و میزان موفقیت آنها در رعایت الزامات این

بند، که این بازنگریها باید در گزارشهای تسلیم شده مطابق ماده (۱۵) قید گردد.

۶- زمانبندی برای استقرار طرح اقدام، شامل استراتژیها و تدابیری که در آن تعیین شده‌اند.

ب - ترویج بکارگیری تدابیر ممکن و عملی موجود که می‌تواند دستیابی به یک سطح واقعی و

معنادار برای کاهش انتشار یا جلوگیری منابع را تسریع بخشد.

ج - ترویج توسعه و در جایی که مناسب باشد، الزام به کاربرد مواد جایگزین یا محصولات و فرایندهای اصلاح شده، به منظور جلوگیری از تشکیل و انتشار مواد شیمیایی مندرج در ضمیمه (ج)، که با توجه به رهنمودهای کلی درخصوص فعالیتهای جلوگیری و کاهش انتشار در ضمیمه (ج) و راهنماهای فنی که توسط مجمع اعضاء تأیید شده است.

د- ترویج و بر طبق زمانبندی استقرار طرح اقدام، الزام به کاربرد بهترین روشهای موجود برای منابع جدید بر طبق دسته‌بندی منابع که یک عضو به عنوان تضمین آن اقدامات در طرح اقدام با یک تأکید خاص به چارچوب منابع تعیین شده در قسمت دوم ضمیمه (ج)، تعیین کرده است. در هر صورت، الزام به استفاده از بهترین روشهای موجود برای منابع جدید در چارچوب مندرج در قسمت دوم آن ضمیمه باید در حداقل زمان ممکن به صورت مرحله‌ای اجرا گردد. اما این موضوع نباید بیش از چهار سال پس از لازم‌الاجراء شدن کنوانسیون برای آن عضو طول بکشد. برای چارچوب تعیین شده، اعضاء باید کاربرد بهترین اقدامات انجام شده زیست محیطی را گسترش دهند. در هنگام اجرای بهترین روشهای موجود و بهترین تجربیات زیست محیطی، اعضاء باید به رهنمودهای عمومی درخصوص اقدامات جلوگیری و کاهش انتشار در ضمیمه (ج) توجه نموده و راهنماهای فنی درخصوص بهترین روشهای موجود و بهترین تجربیات زیست محیطی نیز باید از طریق تصمیم‌گیری مجمع اعضاء به روز گردد.

ه- گسترش استفاده از بهترین روشهای موجود و بهترین تجربیات زیست محیطی طبق طرح اقدام:

۱- برای منابع موجود قیدشده در دسته‌بندی منابع مندرج در بخش دوم ضمیمه (ج) و دسته‌بندی

منابع نظیر آنهایی که در قسمت سوم همان ضمیمه قید گردیده و

۲- برای منابع جدید با توجه به دسته‌بندی منابع نظیر آنچه که در بخش سوم ضمیمه (ج) قید گردیده در صورتی که یک عضو در جزء «ه» قید نشده باشد.

در هنگام تدارک بهترین روشهای موجود و بهترین تجربیات زیست محیطی، اعضاء باید به رهنمودهای کلی مرتبط با اقدامات کاهش و جلوگیری از انتشار قید شده در ضمیمه (ج) توجه نمایند.

دستورالعملهای فنی درخصوص بهترین روشهای موجود و بهترین اقدامات انجام شده زیست محیطی باید از طریق تصمیم‌گیری مجمع اعضاء به روز گردد.

و - از نظر این بند و ضمیمه (ج):

۱- « بهترین روشهای موجود» به معنای مؤثرترین و پیشرفته‌ترین مرحله در توسعه فعالیتها و روشهای بهره‌برداری از آنها می‌باشد که بیانگر تجربیات مفید به دست آمده از برخی روشها برای طراحی اصولی محدودیتهای انتشار می‌باشد که برای جلوگیری و در جاهائی که مقدور نیست به صورت کلی کاهش انتشار مواد شیمیایی مندرج در قسمت اول ضمیمه (ج) و اثر آنها روی محیط زیست به طور کلی می‌باشد. در این خصوص:

۲- « فنون» که شامل هر دو نوع فن آوری استفاده شده و در حال استفاده است که تأسیسات بر پایه آن طراحی، ساخته، نگهداری، بهره‌برداری و از رده خارج می‌گردد.

۳- « در دسترس بودن فن آوریها» به معنای آن دسته از فن آوریها است که برای بهره‌برداری قابل دستیابی بوده و در مقیاسی وسیع وجود داشته که در بخش صنایع مرتبط، تحت شرایط حیاتی فنی و اقتصادی با در نظر گرفتن هزینه‌ها و مزایا برای اجرا مجاز شمرده می‌شوند و؛

۴- « بهترین» به معنای مؤثرترین در دستیابی به یک سطح عمومی بالا برای حفاظت محیط زیست

به طور کلی بوده.

۵ - « بهترین تجربیات زیست محیطی» به معنای کاربرد ترکیبی از مناسبترین استراتژیها و اقدامات کنترلی زیست محیطی می باشد.

۶ - « منابع جدید» به معنای هر منبع که به نحو مطلوبی ساخته شده یا جایگزین گردیده اطلاق می شود که حداقل یک سال پس از تاریخ:

الف - لازم الاجرا شدن کنوانسیون برای عضو مورد نظر، یا

ب - لازم الاجرا شدن کنوانسیون برای عضو مورد نظر برای ارائه اصلاحیه به ضمیمه (ج) در صورتی که منبع مذکور از شرایط این کنوانسیون فقط به واسطه آن اصلاحیه پیروی کند.

ز - مقادیر حد انتشار یا استانداردهای اجرایی می تواند توسط یک عضو برای عمل به تعهدات آن جهت دستیابی به بهترین روشهای موجود تحت این بند استفاده گردد.

ماده ۶- اقدامات لازم برای کاهش یا جلوگیری انتشار آلودگی از وسایل از کارافتاده و پسماندها

۱- هر عضو به منظور حصول اطمینان از اینکه وسایل از کارافتاده تشکیل شده از یا حاوی مواد شیمیایی مندرج در ضمیمه (الف) یا (ب) و پسماندها شامل محصولات و وسائلی که به صورت زائد در می آیند، تشکیل شده، حاوی یا آلوده شده با یکی از مواد شیمیایی مندرج در ضمیمه های (الف)، (ب) یا (ج) می باشند، از طریق یک روش حافظ سلامت انسان و محیط زیست مدیریت می شوند، باید:

الف - خط مشی مناسبی به منظور شناسایی موارد زیر دارا باشد:

(۱) - وسایل از کارافتاده تشکیل شده یا حاوی مواد شیمیایی مندرج در ضمیمه (الف) یا (ب)

(۲) - محصولات و وسائلی که در حال استفاده می‌باشند و پسماندهای تشکیل شده، حاوی یا

آلوده شده با یک ماده شیمیایی مندرج در ضمیمه‌های (الف)، (ب) و (ج).

ب - تا حد امکان، وسائل از کارافتاده تشکیل شده یا حاوی مواد شیمیایی مندرج در ضمیمه (الف)

یا (ب) براساس خط‌مشی بیان شده در جزء (الف) را شناسایی نماید.

ج - وسائل از کارافتاده به نحو مناسب از طریق یک روش زیست محیطی جامع، امن و کارا

مدیریت گردد. وسائل از کارافتاده حاوی مواد شیمیایی مندرج در ضمیمه (الف) یا (ب) پس از اینکه

بر طبق معافیت ویژه تعیین شده در ضمیمه (الف) یا هر معافیت ویژه یا هدف قابل قبول تعیین شده در

ضمیمه (ب) مجاز به استفاده نیستند، به جز وسائل از کارافتاده‌ای که به منظور صادرات بر طبق بند (۲)

ماده (۳) مجاز شمرده شده‌اند، باید به‌عنوان پسماند به حساب آمده و طبق جزء (د) با آنها رفتار شود.

د - انجام تدابیر مناسب برای آن دسته از پسماندها شامل محصولات و وسائلی که در شرف تبدیل

به پسماند می‌باشند، شامل:

(۱) - پسماندهایی که بر طبق روشهای صحیح زیست محیطی جابجا، جمع‌آوری، حمل و نقل و

نگهداری شده‌اند.

(۲) - پسماندهای دفع شده به روشی که آلاینده‌های آلی پایدار موجود یا تخریب شود و یا به

شکل برگشت‌ناپذیر تغییر ماهیت دهد و در نتیجه خصوصیات مواد آلاینده آلی پایدار را از خود نشان

ندهد. در غیر این صورت چنانچه این روشهای دفع انتظارات و اولویتهای زیست محیطی را برآورده

نسازد، یا مقدار آلاینده‌های آلی پایدار در حد پایین باشد، باید دستورالعملها، استانداردها و قوانین

بین‌المللی شامل مواردی که پیرو بند (۲) می‌تواند تدوین و ایجاد گردد و نظامهای مرتبط منطقه‌ای و

جهانی حاکم بر مدیریت پسماندهای ویژه مدنظر قرار گیرد.

(۳) - پسماندهایی که مجاز به انجام عملیات دفع به روش بازیافت، بازیابی، احیاء، استفاده مجدد

مستقیم یا کاربردهای دیگر آلاینده‌های پایدار نمی‌باشد، و

(۴) - پسماندهایی که بدون در نظر گرفتن دستورالعملها، استانداردها و قوانین بین‌المللی مرتبط

نمی‌توان از طریق مرزهای بین‌المللی حمل و نقل نمود.

ه- به منظور تدوین راهکارهای مناسب برای شناسایی مکانهای آلوده به مواد شیمیایی مندرج در

ضمیمه‌های (الف) و (ب) یا (ج) تلاش گردد. در صورتی که پاکسازی این مکانها برعهده گرفته شود،

باید این عمل بر طبق اصول صحیح زیست محیطی اجرا گردد.

۲- مجمع اعضاء باید با بخشهای مناسب کنوانسیون بازل درخصوص کنترل نقل و انتقالات

برون مرزی پسماندهای ویژه و دفع آنها همکاری نزدیک داشته باشد تا در این میان:

الف - اندازه یا سطح لازم برای تخریب یا تغییر ماهیت برگشت‌ناپذیر به منظور حصول اطمینان از

عدم بروز خصوصیات آلاینده‌های آلی پایدار به شکلی که در بند (۱) ضمیمه (د) مشخص شده، ایجاد

گردد.

ب - تعیین گردد منظور از روشهای دفع صحیح زیست محیطی که در بالا به آن اشاره شد، چه

می‌باشد و

ج - تلاش گردد تا غلظت مواد شیمیایی مندرج در ضمیمه‌های (الف)، (ب) و (ج) آن طوری که

در شق (۲) جزء (د) بند ۱ از ضمیمه (د) بدان اشاره شده، به نحو مناسب ایجاد گردد.

ماده ۷- طرحهای اجرایی

۱- هر عضو باید:

الف - طرحی را برای اجرای تعهدات خود به موجب این کنوانسیون تدوین و برای اجرای آن تلاش نماید.

ب - طرح اجرایی خود را ظرف دو سال از تاریخ لازم الاجرا شدن کنوانسیون برای آن کشور، به مجمع اعضاء تسلیم نماید، و

ج - به صورتی مناسب طرح اجرایی خود را براساس جدول زمانی و به شکلی که با تصمیم مجمع اعضاء مشخص خواهد شد مورد بازنگری قراردادده و به روز درآورد.

۲- اعضاء به طور مستقیم یا از طریق سازمانهای منطقه‌ای، زیر منطقه‌ای و جهانی در جای مناسب همکاری نموده و با گروههای مرتبط و مسؤول ملی خود از جمله گروههای زنان و گروههای درگیر در امر بهداشت کودکان به منظور تسهیل تدوین، اجرا و به روز درآوردن طرحهای اجرایی آنان مشورت نماید.

۳- اعضاء باید به منظور کاربرد و در جای مناسب ایجاد ابزار لازم برای وحدت نظر در طرحهای اجرایی ملی برای آلاینده‌های آلی پایدار برای تعیین خط‌مشی توسعه پایدار خود تلاش نمایند.

ماده ۸- فهرست‌بندی مواد شیمیایی در ضمائم (الف)، (ب) و (ج)

۱- یک عضو ممکن است پیشنهادی را برای درج یک ماده شیمیایی در ضمائم (الف)، (ب) و یا (ج) به دبیرخانه ارائه دهد. این پیشنهاد شامل اطلاعات مشخص شده در ضمیمه (د) خواهد بود. در

تدوین یک پیشنهاد، یک عضو می‌تواند از سوی دیگر اعضا یا از سوی دبیرخانه مساعدت گردد.

۲- دبیرخانه باید تعیین نماید آیا پیشنهاد شامل اطلاعات مشخص شده در ضمیمه (د) می‌باشد یا

خیر، چنانچه دبیرخانه تأیید نماید که پیشنهاد شامل اطلاعات مذکور می‌باشد، باید پیشنهاد را به کمیته تجدیدنظر آلاینده‌های آلی پایدار تسلیم نماید.

۳- کمیته مذکور باید پیشنهاد را بررسی و چارچوب تعیین شده در ضمیمه (د) را به شکلی شفاف

و قابل انعطاف بکاربرده، همه اطلاعات تهیه شده را به روشی متوازن و منسجم مدنظر قرار دهد.

۴- اگر کمیته تصمیم بگیرد که:

الف - قانع شده که چارچوب تعیین شده رعایت شده باید از طریق دبیرخانه پیشنهاد را ارائه و

ارزیابی کمیته را در اختیار همه اعضا و ناظرین قرارداد و آنان را به ارائه اطلاعات تعیین شده در ضمیمه (ه) دعوت نماید و یا

ب - قانع نشده که چارچوب تعیین شده رعایت شده باید مراتب را از طریق دبیرخانه به همه اعضا

و ناظرین اطلاع و پیشنهاد را به همراه ارزیابی کمیته در اختیار اعضا قرارداد و پیشنهاد باید کنارگذارده شود.

۵ - هر عضو ممکن است پیشنهاد را مجدداً براساس بند (۴) فوق به کمیته‌ای که پیشنهاد را کنار

گذاشته، ارائه دهد. این ارائه مجدد می‌تواند شامل هرگونه ابراز نظر عضو و همین طور استدلال برای

ملاحظات فوق‌العاده کمیته باشد. اگر به دنبال این مرحله کمیته مجدداً پیشنهاد را رد نماید، کشور عضو

می‌تواند نسبت به تصمیم کمیته اعتراض و از مجمع اعضا تقاضا نماید که موضوع را در اجلاس آتی

خود بررسی نماید. مجمع اعضا می‌تواند براساس چارچوب تعیین شده در ضمیمه (د) و با احتساب

ارزیابی کمیته و هرگونه اطلاعات اضافی دیگری که از سوی هر کشور عضو یا ناظر ارائه شود، آن پیشنهاد را مورد ارزیابی قرار دهد.

۶- در جایی که کمیته تصمیم گرفته که چهارچوب مشخص رعایت شده یا مجمع اعضاء تصمیم بگیرد که پیشنهاد باید مورد ارزیابی قرار بگیرد، کمیته پیشنهاد را مورد بررسی دقیق تر قرار داده و با در نظر گرفتن دیگر اطلاعات مرتبط دریافت شده، باید یک طرح اولیه نمایه خطر براساس ضمیمه (ه) تهیه نموده و پیش نویس آن را از طریق دبیرخانه در اختیار همه اعضاء و ناظرین قرار داده، نظرات فنی آنان را جمع آوری و با مدنظر قرار دادن آن طرح نمایه خطر را تکمیل نماید.

۷- اگر براساس طرح نمایه خطر که مطابق با ضمیمه (ه) تهیه شده، کمیته تصمیم بگیرد که:

الف - به نظر می رسد که آن ماده شیمیایی در نتیجه انتقال درازمدت در محیط زیست، اثرات سوء بر سلامت انسان و یا اثرات محیط زیست در مقیاس جهانی برجای می گذارد، باید پیشنهاد مورد ارزیابی قرار گیرد. فقدان اطمینان علمی کامل، طبعاً پیشنهاد را از پیشرفت باز نخواهد داشت. کمیته از طریق دبیرخانه همه اعضاء و ناظرین را دعوت خواهد کرد با ملاحظات مشخص شده در ضمیمه (ه)، اطلاعات مربوطه را ارائه نمایند. سپس نتیجه ارزیابی مدیریت خطر که شامل تجزیه و تحلیلی از تدابیر کنترلی احتمالی درخصوص این مواد شیمیایی است را براساس آن ضمیمه تهیه خواهد کرد، یا

ب - اگر قرار است پیشنهاد به پیش برده نشود، کمیته از طریق دبیرخانه طرح اولیه خطر را در اختیار اعضاء و ناظرین قرار داده و سپس پیشنهاد را کنار خواهد گذاشت.

۸- برای هر پیشنهاد کنار گذاشته شده براساس جزء (ب) بند ۷ فوق یک عضو می تواند از مجمع اعضاء درخواست نماید که به کمیته تکلیف نماید که اطلاعات اضافی و فوق العاده ای از کشور

پیشنهاددهنده و دیگر اعضاء در ظرف مدتی که بیش از یک سال طول نخواهد کشید درخواست نماید. پس از این مدت و براساس هرگونه اطلاعات دریافتی، کمیته پیشنهاد را براساس بند (۶) و با اولویت‌هایی که از سوی مجمع اعضاء تصمیم‌گیری و ارائه خواهد شد، مورد تجدیدنظر قرار می‌دهند. چنانچه پس از طی این مرحله کمیته مجدداً پیشنهاد را باطل نماید، آن عضو می‌تواند نسبت به تصمیم کمیته اعتراض و مجمع اعضاء مسأله را در جلسه آتی خود مورد بررسی قرار دهد. مجمع اعضاء می‌تواند براساس طرح نمایه خطر که براساس ضمیمه (ه) تهیه شده تصمیم‌گیری نموده و با احتساب ارزیابی کمیته و هرگونه اطلاعات فوق‌العاده که از سوی اعضاء و ناظرین ارائه می‌شود، تصمیم بگیرد که پیشنهاد به پیش برود. اگر مجمع اعضاء تصمیم بگیرد که پیشنهاد باید به پیش برود کمیته باید آنگاه طرح برآورد مدیریت خطر را تهیه نماید.

۹- کمیته براساس طرح نمایه خطر با توجه به بند (۶) فوق و برآورد مدیریت خطر که در جزء (الف) بند (۷) و یا بند (۸) فوق اشاره شده، می‌تواند توصیه نماید که آیا باید آن ماده شیمیایی توسط مجمع اعضاء در فهرست‌بندی ضمائ (الف)، (ب) و یا (ج) مورد توجه قرار گیرد؟

مجمع اعضاء با احتساب توصیه‌های کمیته و از جمله هرگونه عدم اطمینان علمی باید به شکلی احتیاط‌آمیز درخصوص در فهرست قرارگرفتن ماده شیمیایی و تعیین تدابیر کنترل مربوط با آن در ضمائ (الف)، (ب) و یا (ج) تصمیم بگیرد.

ماده ۹- تبادل اطلاعات

۱- هر کشور عضو باید تبادل اطلاعات مرتبط با موارد زیر را تسهیل یا برعهده گیرد:

الف - کاهش و یا حذف تولید، استفاده و یا انتشار آلاینده‌های آلی پایدار.

ب - جایگزین‌های آلاینده‌های آلی پایدار شامل اطلاعات مربوط به خطرات آنها به‌همراه هزینه‌های اقتصادی و اجتماعی آن.

۲ - کشورها باید با توجه به بند (۱) مستقیماً یا از طریق دبیرخانه اطلاعات را مبادله نمایند.

۳ - هر کشور عضو، یک مرجع ملی را برای تبادل این گونه اطلاعات تعیین خواهد کرد.

۴ - دبیرخانه باید به عنوان ساز و کار شفاف‌سازی اطلاعات در خصوص آلاینده‌های آلی پایدار از

جمله اطلاعات تهیه شده توسط اعضاء سازمانهای دولتی و غیردولتی ارائه خدمت نماید.

۵ - از نظر این کنوانسیون، اطلاعات موجود در خصوص ایمنی و بهداشت انسان و محیط زیست به

عنوان اطلاعات محرمانه تلقی نخواهد شد. کشورهای عضو که اطلاعات دیگر مرتبط با این کنوانسیون

را مبادله می‌کنند باید براساس توافقنامه دو جانبه، هرگونه اطلاعات محرمانه را حفظ نمایند.

ماده ۱۰ - اطلاعات عمومی، آگاهی و آموزش

۱ - هر عضو باید در حد توان خود نسبت به تشویق و تسهیل موارد زیر اقدام نماید:

الف - ارتقاء آگاهی سیاستگذاران و تصمیم‌گیران مرتبط با آلاینده‌های آلی پایدار.

ب - در اختیار عموم گذاشتن کلیه اطلاعات موجود در خصوص آلاینده‌های آلی پایدار با ملحوظ

نمودن بند (۵) از ماده (۹).

ج - تدوین و اجرای برنامه‌های آموزشی و اطلاع‌رسانی عمومی خصوصاً برای زنان، کودکان و

طبقه کم‌سواد در مورد آلاینده‌های آلی پایدار و همین‌طور شامل اثرات بهداشتی و محیط‌زیستی و

جایگزینها؛

د - مشارکت عموم در رسیدگی به آلاینده‌های آلی پایدار و اثرات بهداشتی و محیط‌زیستی آن و توصیه در چاره‌جویی لازم و از جمله ایجاد موقعیتهایی برای تهیه داده‌ها در سطح ملی با توجه به اجرای این کنوانسیون؛

ه - تعلیم کارگران، متخصصین علمی، مربیان و کادر فنی و مدیریتی.

و - توسعه و مبادله موارد لازم برای آگاهی عمومی و آموزشی در سطح ملی و بین‌المللی.

ز - توسعه و اجرای برنامه‌های آموزشی و تعلیماتی در سطوح ملی و بین‌المللی.

۲- هر کشور عضو باید در چارچوب توان خود اطمینان حاصل نماید که عموم مردم به اطلاعات عمومی مورد نظر در بند (۱) دسترسی داشته و این اطلاعات را مرتباً به روز درآورد.

۳- هر کشور عضو باید در حد توان خود به تشویق استفاده‌کنندگان در صنعت و حرف مختلف پرداخته تا موجبات و تسهیلات لازم برای تأمین اطلاعات مورد اشاره بند (۱) را در سطح ملی و به صورتی مناسب در سطوح زیر منطقه‌ای و جهانی، فراهم آورد.

۴- در تأمین اطلاعات درخصوص آلاینده‌های آلی پایدار و جایگزین آنها اعضاء می‌توانند از برگه‌های اطلاعات بهداشتی، گزارشات، رسانه‌های گروهی و دیگر ابزار اطلاع‌رسانی استفاده کرده و مراکز اطلاعاتی را در سطح ملی و منطقه‌ای ایجاد کنند.

۵- هر کشور عضو باید ملاحظاتی منسجم نسبت به توسعه ساختارهایی چون انتشار مواد آلاینده و ثبت حمل و نقل آنها داشته و نسبت به جمع‌آوری و انتشار اطلاعات در خصوص برآورد مقادیری که هر سال از مواد مندرج در ضمیمه‌های (الف)، (ب) یا (ج) انتشار و یا در معرض تماس قرار گرفته، داشته‌باشد.

ماده ۱۱- تحقیق، توسعه و نظارت

۱- کشورهای عضو باید در چارچوب توان خود در سطوح ملی و بین‌المللی به تشویق پرداخته و یا تحقیقات مناسب، توسعه، نظارت و همکاری در خصوص آلاینده‌های آلی پایدار را بعهدہ گرفته و در جای مناسب، نسبت به مواد جایگزین و موادی که بتواند جانشین آلاینده‌های آلی پایدار و از جمله موارد ذیل شود اقدام نمایند:

الف - منابع و انتشار مواد در محیط‌زیست.

ب - نحوه حضور، مقادیر و سرنوشت آن در انسان و محیط‌زیست.

ج - جابجایی در محیط‌زیست، سرنوشت و تغییر شکل آن.

د - آثار مواد بر بهداشت و سلامت انسان و محیط‌زیست.

هـ - تبعات اقتصادی - اجتماعی و فرهنگی.

و - کاهش انتشار و یا حذف.

ز - روشهای هماهنگ برای تهیه سیاهه منابع تولید کننده و روشهای تجزیه برای اندازه‌گیری میزان

انتشار.

۲- نسبت به بعهدہ گرفتن اقدامات تحت بند (۱) فوق، هر عضو باید در حد توان خود به شرح ذیل

اقدام نماید:

الف - حمایت و توسعه بیشتر برنامه‌های بین‌المللی، شبکه‌ها و سازمانهایی در جهت شناسایی،

هدایت، تشخیص و تأمین بودجه تحقیقاتی، جمع‌آوری اطلاعات و نظارت با احتساب نیاز به کاهش

تلاشهای موازی، آن طور که مناسب باشد.

ب - حمایت از تلاشهای ملی و بین‌المللی در جهت گسترش توانهای تحقیقاتی علمی و فنی در جهت تشویق به رسیدگی و مبادله اطلاعات و تجزیه و تحلیلها، خصوصاً در کشورهای در حال توسعه و کشورهای با اقتصاد در حال گذر.

ج - تأمل بر نگرانیها و نیازها خصوصاً در زمینه منابع فنی و مالی در کشورهای در حال توسعه و کشورهای با اقتصاد در حال گذر و همکاری در بهینه‌سازی توان این کشورها در ایجاد زمینه مشارکت در فعالیتهای مورد اشاره در جزءهای (الف) و (ب) فوق.

د - بعهدہ گرفتن امور تحقیقاتی در جهت از بین بردن آثار آلاینده‌های آلی پایدار بر بهداشت تولید مثل.

هـ - در اختیار گذاشتن نتایج تحقیقات و فعالیتهای توسعه و نظارت که در این بند بدان اشاره شده برای عموم براساس برنامه زمانبندی و منظم.

و - تشویق و یا بعهدہ گرفتن همکاری، با توجه به ذخیره‌سازی و تأمین اطلاعات، ناشی از تحقیق، توسعه و نظارت.

منابع و انتشار مواد در محیط‌زیست

ارتقاء آگاهی سیاست‌گذاران و تصمیم‌گیران مرتبط با آلاینده‌های آلی پایدار.

ماده ۱۲- کمکهای فنی

۱- اعضاء معتقدند که کمکهای به موقع و مناسب در پاسخ به درخواست کشورهای در حال توسعه

و کشورهای با اقتصاد در حال گذر، در اجرای موفق این کنوانسیون بسیار حیاتی است.

۲- اعضاء برای تأمین کمک مناسب فنی به کشورهای در حال توسعه عضو و کشورهای با اقتصاد در حال گذر همکاری نموده و برای کمک به آنان با احتساب نیاز خاص آنان نسبت به توسعه و گسترش توان اجرایی آنان در اجرای تعهدات ناشی از این کنوانسیون برای آنان اقدام خواهند نمود.

۳- در این زمینه، کمک فنی تأمین شده از سوی کشورهای پیشرفته صنعتی عضو و دیگر اعضاء مطابق توان هر کدام و شامل کمکهای دوجانبه آنطور که مناسب بوده و مورد توافق قرار گرفته و یا بصورت کمک فنی برای توانمندسازی این کشورها در رابطه با اجرای تعهدات این کنوانسیون بوده، می باشد. دستورالعمل بیشتر در این زمینه از سوی مجمع اعضاء تهیه و تدوین خواهد شد.

۴- اعضاء باید بطور مناسب ترتیباتی به منظور تأمین کمکهای فنی و تشویق انتقال دانش فنی و فن آوری به کشورهای عضو در حال توسعه و اعضای با اقتصاد در حال گذر، در رابطه با اجرای این کنوانسیون، اتخاذ نمایند. این ترتیبات شامل ایجاد مراکزی در سطح منطقه‌ای وزیر منطقه‌ای برای توانمندسازی و انتقال دانش فنی و برای کمک به کشورهای عضو در حال توسعه و اعضاء با اقتصاد در حال گذر و در راستای اجرای وظایف آنان تحت این کنوانسیون خواهد بود. رهنمودهای بیشتری نیز در این مورد از سوی مجمع اعضاء فراهم خواهد شد.

۵- اعضاء براساس فحوای این ماده و با احتساب کامل نیازهای خاص و شرایط خاص، کشورهای کمتر توسعه یافته و کشورهای جزایر کوچک را در اقداماتشان در رابطه با کمکهای فنی ملحوظ خواهند نمود.

ماده ۱۳- رویه و منابع مالی

۱- هر عضو در سطح توان خود حمایت و تشویق‌های مالی را با توجه به فعالیتهای ملی، که برای حصول اهداف این کنوانسیون بر طبق اولویتهای طرحهای ملی و برنامه‌های آن کشور حاصل آید، بعهده می‌گیرد.

۲- کشورهای توسعه یافته عضو، منابع جدید و فوق‌العاده‌ای برای توانمندسازی کشورهای در حال توسعه عضو و کشورهای با اقتصاد در حال گذر برای رسیدن به حد تأمین هزینه‌های امحاء و تدابیری اجرایی که بتواند تعهدات این کنوانسیون را بین کشور عضو دریافت کننده و نهاد شرکت کننده بر طبق ساز و کار تشریح شده در بند (۶) این ماده که بین آن دو توافق شده، تأمین خواهند نمود. دیگر اعضاء نیز همچنین بصورت داوطلبانه و مطابق توان خود این گونه منابع مالی را تأمین خواهند نمود. ایجاد مشارکتهایی از سوی دیگر منابع نیز باید تشویق گردد. در اجرای این گونه تعهدات باید لزوم مناسبت، قابل پیش‌بینی بودن و انتقال به موقع منابع و اهمیت دادن مشارکت اعضاء در بعهده گرفتن بار این تعهدات در بین کشورهای عضو مدنظر قرار گیرد.

۳- کشورهای توسعه یافته عضو و دیگر اعضاء براساس توان خود و براساس برنامه‌ها و اولویتهای طرحهای ملی ممکن است همچنین برای اعضاء در حال توسعه و اعضاء با اقتصاد در حال گذر منابع مالی را در جهت کمک به اجرای این کنوانسیون از طریق منابع و یا موافقتنامه‌های دوجانبه منطقه‌ای و چندجانبه دیگر در اختیار قرار دهند.

۴- میزانی که کشورهای عضو در حال توسعه بصورت مؤثر به اجرای تعهداتشان تحت این کنوانسیون خواهند پرداخت بسته به اجرای مؤثر آن از سوی کشورهای توسعه یافته و انجام به تعهدات آنان تحت این کنوانسیون در رابطه با منابع مالی، کمکهای فنی و انتقال دانش فنی است. واقعیت این است که توسعه اقتصادی و اجتماعی پایدار و امحاء فقر از اولویتهای اول و بارز کشورهای در حال

توسعه است و زمانی بطور کامل به حساب خواهد آمد که نیاز به حفظ سلامت انسان و محیط زیست مورد توجه لازم قرار گیرد.

۵- اعضاء با توجه به نیازهای خاص و نیاز به توجه خاصی که باید به کشورهای کمتر توسعه یافته و کشورهای جزیره‌ای در راستای اقدام برای تأمین بودجه آنان بشود، اقدام خواهند نمود.

۶- رویه برای تأمین منابع مالی کافی و پایدار در کشورهای در حال توسعه و کشورهای با اقتصاد در حال گذر بصورت کمک و یا بصورت منابعی براساس تخصیص امتیاز به کشورهای در حال توسعه و کشورهای با اقتصاد در حال گذر در جهت اجرای کنوانسیون در اینجا تعریف می‌گردد. از نظر این کنوانسیون این روش قوی، به نحو مقتضی و بصورت راهنما و محاسبه شده برای مجمع اعضاء عمل خواهد کرد و عملکرد آن بسته به یک واحد و یا بیشتر و از جمله واحدها و ارگانهای موجود بین‌المللی که تأمین کمکهای چندجانبه منطقه‌ای و دوجانبه مالی و فنی را بعهده دارند سپرده خواهد شد. مشارکت در این رویه نسبت به دیگر عملکردها بصورت پرداخت کمکهای مالی به اعضاء در حال توسعه و اعضاء با اقتصاد در حال گذر آن طوری که در بند (۲) فوق منعکس گردیده بوده انجام شده و بر این اساس بعنوان کمکهای اضافی محسوب خواهد شد.

۷- از نظر این کنوانسیون و بند (۶) فوق، مجمع اعضاء در اولین اجلاس خود برای تدوین این رویه دستورالعمل مورد نیاز را تهیه و باید با ارگان و یا ارگانهای مشارکت کننده در این ساز و کار مالی براساس توافقاتی که جنبه اجرایی خواهد داشت به توافق برسد. این رهنمودها در این میان به مسائل ذیل خواهد پرداخت:

الف - راسخ بودن سیاستها، استراتژی و اولویتهای برنامه و همینطور چارچوب روشن و مشروح و

دستورکاری در رابطه با مجاز بودن دسترسی و استفاده از منابع مالی و از جمله نظارت و ارزیابی ادواری از این گونه بهره‌برداریه‌ها.

ب - از سوی یک یا چند نهاد، گزارشهای ادواری در مورد کفایت و تداوم و پایداری این تأمین بودجه تهیه و در جهت فعالیتهای مربوط به اجرای این کنوانسیون، به مجمع اعضاء داده خواهد شد.

ج - تشویق و تمهید گرایش به سوی تأمین بودجه چندجانبه.

د - چگونگی تصمیم‌گیری به روش قابل پیش‌بینی و مشخص برای میزان تأمین بودجه لازم و موجود برای اجرای این کنوانسیون، با در نظر گرفتن اینکه امحای آلاینده‌های آلی پایدار ممکن است نیازمند تأمین بودجه مداوم باشد و شرایطی که تحت آن مقدار بودجه باید بصورت ادواری مورد بازنگری قرار گیرد.

ه - چگونگی تأمین کمک به اعضاء علاقمند با بررسی نیاز آنها، کسب اطلاعات در مورد منابع تأمین مالی و الگوهای تأمین بودجه در جهت تسهیل هماهنگی در بین این اعضاء.

۸ - مجمع اعضاء در کمتر از زمان برگزاری دومین مجمع خود و بنابر این بصورت مرتب مؤثر بودن رویه بوجود آمده تحت این بند را مورد بررسی مجدد قرار داده و توان رسیدگی به نیازهای در حال تغییر کشورهای عضو در حال توسعه و اعضا با اقتصاد در حال گذر را در چارچوب دستورالعمل مورد اشاره در بند (۷) فوق، میزان تأمین بودجه و همینطور مؤثر بودن عملکرد نهادهای موجود که در جهت اجرای رویه مالی کار می‌کنند را ارزیابی خواهند نمود. براساس این بازنگری و در صورت لزوم باید نسبت به اتخاذ تدابیر لازم درخصوص ارتقاء کارایی این ساز و کار از جمله با ارائه توصیه‌ها و دستورالعملهایی در خصوص تدابیر لازم برای حصول اطمینان از تأمین بودجه کافی و پایدار برای رفع

نیاز اعضا، اقدام نماید.

ماده ۱۴- موافقتنامه‌های مالی در دوران واسط

ساختار نهادی تسهیلات زیست محیطی جهانی که مطابق موازین تأسیس تسهیلات زیست محیطی جهانی بازسازی شده در دوران گذر، نهادی خواهد بود که اقدامات مربوط به رویه مالی که در ماده (۱۳) بدان اشاره شده را برای دوره مابین زمان لازم‌الاجرا شدن این کنوانسیون و برگزاری اولین مجمع اعضا براساس ماده (۱۳) انجام خواهد داد. ساختار نهادین این تسهیلات زیست محیطی جهانی باید تکافوی اقدام از طریق تدابیر اجرایی و عملی مربوط به (خصوصاً) آلاینده‌های آلی پایدار را نموده و ترتیبات جدیدی که در این ارتباط ممکن است مورد نیاز باشد را مورد ملاحظه قرار دهد.

ماده ۱۵- گزارش دهی

۱- هر عضو گزارشی از تدابیر اتخاذ شده در جهت اجرای تدارکات این کنوانسیون و میزان مؤثر بودن این اقدامات در رسیدگی به اهداف این کنوانسیون، ارائه خواهد داد.

۲- هر عضو مطالب ذیل را برای دبیرخانه تهیه خواهد نمود:

الف - اطلاعات آماری در مورد میزان کل تولید، واردات و صادرات هر یک از مواد شیمیایی مندرج در فهرست ضمیمه (الف) و ضمیمه (ب) و یا تخمین معقولی از این گونه اطلاعات.

ب - در حد امکان فهرستی از کشورهایی که هر یک از این گونه مواد را وارد کرده و کشوری که هر یک از این مواد به آن صادر شده ارائه خواهد شد.

۳- این گونه ارائه گزارش در فاصله زمانی معین و به شکلی که در مجمع اعضا تصمیم‌گیری

خواهد شد، در اولین مجمع ارائه خواهد شد.

ماده ۱۶- برآورد میزان تأثیرگذاری

۱- با شروع چهارسال پس از تاریخ لازم الاجراء شدن این کنوانسیون و در فواصل زمانی که مدت آن توسط مجمع اعضاء تصمیم گیری خواهد شد مجمع به بررسی مؤثر بودن این کنوانسیون خواهد پرداخت.

۲- به منظور تسهیل این برآورد، مجمع اعضاء در اولین نشست خود، ایجاد ترتیباتی را آغاز خواهد نمود که بتواند برای خود اطلاعات پایش مقایسه‌ای در مورد وجود موارد مندرج در ضمائم (الف)، (ب) و (ج) و همین طور جابه‌جائی و انتقال محیط‌زیستی منطقه‌ای و جهانی، تهیه نماید.

این ترتیبات:

الف - باید از سوی اعضاء براساس منطقه‌ای در هنگام مناسب و براساس توان فنی و مالی آنان و با استفاده از برنامه‌ها و ساز و کارهای پایشی موجود به منظور بالابردن امکان و افزایش هماهنگی‌ها در رویه‌ها به اجرا درآید.

ب - در جایی که لازم باشد با احتساب اختلافات بین مناطق و توان آنها برای اجرای فعالیتهای پایشی ضمیمه گردد.

ج - شامل گزارشات مجمع اعضاء در مورد نتایج فعالیتهای پایش در سطح منطقه‌ای و جهانی در فواصل زمانی تعیین شده توسط مجمع اعضاء می‌باشد.

۳- نوع برآورد که در بند (۱) توصیف شده، باید براساس اطلاعات علمی، محیط‌زیستی، فنی و

اقتصادی موجود باشد، از جمله:

الف - گزارشات و دیگر اطلاعات پایش تهیه شده پیرو بند (۲).

ب - گزارشات ملی ارائه شده پیرو ماده (۱۵).

ج - اطلاعات مبنی بر ناهمخوانی که پیرو مراحل ایجاد شده در ماده (۱۷) تهیه شده است.

ماده ۱۷- ناهمخوانی

مجمع اعضاء در اولین فرصت عملی خود مراحل و رویه‌های نهادین را برای مشخص کردن ناهمخوانی‌ها با پیش‌بینی‌ها و تدارکات این کنوانسیون و برای تصحیح عملکرد اعضاء در مواردی که ناهمخوانی اطلاق می‌شود، تدوین و به تصویب خواهد رسانید.

ماده ۱۸- حل و فصل اختلافات

۱- اعضاء باید هرگونه اختلاف بین آنان در مورد تفسیر و یا اجرای این کنوانسیون را از طریق مذاکره یا سایر طرق صلح‌آمیز به انتخاب خود حل و فصل نمایند.

۲- در هنگام تصویب، قبول، تائید و یا الحاق به این کنوانسیون و یا در هر زمان بعد از آن یک عضو که عضو یک سازمان همگرایی اقتصادی منطقه‌ای نباشد، می‌تواند بصورت کتبی و ارائه یادداشت به امانت‌دار این کنوانسیون، در رابطه با هرگونه اختلاف درخصوص تفسیر و یا کاربرد این کنوانسیون، از طریق یک و یا هر دو ابزار ذیل برای حل اختلاف در ارتباط با هر عضو که آن تعهدات را می‌پذیرد، اقدام نماید:

الف - داوری براساس مراحلی که از سوی مجمع اعضاء بصورت یک ضمیمه در اولین فرصت

عملی به تصویب خواهد رسید.

ب - ارجاع اختلاف به دیوان بین‌المللی دادگستری.

۳- یک عضو که متشکل از سازمان همگرایی اقتصادی منطقه‌ای باشد می‌تواند بیانیه‌ای با محتوای مشابه در رابطه با داوری براساس مراحل که در جزء (الف) بند (۲) به آن اشاره شده، ایراد نماید.

۴- بیانیه‌ای که پیرو بند (۲) یا بند (۳) به قوت خود باقی بماند و تا آن زمان که براساس شرایط و یا تا سه ماه پس از ارائه یادداشت رسمی درخصوص لغو آن به امین سپرده شود جنبه اجرایی خواهدداشت.

۵- سر رسید بیانیه / یادداشت فسخ و یا اظهارنامه جدید، به هیچ وجه نباید در مراحل پیشرفت موضوع مطرحه در یک دیوان بین‌المللی دادگستری اثری داشته باشد، مگر اینکه طرفین دعوی به نحو دیگری موافقت کنند.

۶- چنانچه طرفین یک اختلاف با هیچ راه حل و یا همان مرحله پیرو بند (۲) به توافق نرسند و چنانچه آنها نتوانسته باشند دعوی خود را ظرف دوازده ماه پس از تذکر ارائه شده از سوی یکی از طرفین به دیگری که بین آنها اختلاف وجود دارد سامان دهند، این دعوی براساس درخواست هریک از طرفین دعوی بنحوی به کمیسیون ارائه داده خواهدشد. کمیسیون حل اختلاف سپس باید نسبت به تهیه یک گزارش به همراه توصیه‌هایی اقدام نماید. دیگر مراحل در رابطه با کمیسیون حل اختلاف شامل ضمیمه‌ای خواهدبود که از سوی مجمع اعضاء در زمانی قبل از برگزاری دومین اجلاس به تصویب خواهد رسید.

ماده ۱۹- مجمع اعضاء

۱- به موجب این سند مجمع اعضاء تشکیل گردید.

۲- اولین نشست مجمع اعضاء توسط مدیر اجرایی برنامه محیطزیست سازمان ملل قبل از لازم الاجرا شدن این کنوانسیون برگزار خواهد شد. سپس جلسات عادی مجمع اعضاء در فواصل منظمی که در مورد آن تصمیم گیری خواهد شد برگزار خواهد گردید.

۳- اجلاسهای فوق العاده مجمع اعضاء در زمانهایی که لازم به نظر برسند از سوی مجمع و یا به درخواست هر عضو به نحوی که مورد حمایت حداقل یک سوم اعضاء باشد، برگزار خواهد شد.

۴- مجمع اعضاء به اتفاق آرا در اولین اجلاس خود در مورد آئین نامه اجرایی و قوانین مالی خود و در مورد هرگونه ارگان فرعی و همینطور تدارکات مالی حاکم بر عملکرد دبیرخانه تصمیم گیری و اصولی را به تصویب خواهد رسانید.

۵- مجمع اعضاء بررسی مداوم و ارزیابی اجرای این کنوانسیون را تحت نظر خواهد داشت. این مجمع امور واگذار شده از سوی کنوانسیون را انجام و به این منظور:

الف - براساس نیازهای بند (۶)، نهادهای فرعی، آن طور که لازم برای اجرای این کنوانسیون باشد را تشکیل خواهد داد.

ب - در جای مناسب با سازمانهای بین المللی ذیصلاح و ارگانهای بین الدولی و غیردولتی همکاری خواهد نمود.

ج - بصورت دوره ای همه اطلاعات پیرو ماده (۱۵) در دسترس اعضاء قرار گرفته و از جمله ملاحظات در مورد میزان مؤثر بودن شماره (۳) جزء (ب) بند (۲) از ماده (۳) را بررسی خواهد نمود.

د - هرگونه اقدام فوق العاده که برای حصول اهداف این کنوانسیون ممکن است لازم باشد را مورد

توجه قرار داده و بعهدہ خواهد گرفت.

۶- مجمع اعضاء در اولين نشست خود ارگانی فرعی بعنوان کمیته بررسی آلاینده‌های آلی پایدار را با هدف انجام اقداماتی که آن کمیته از سوی کنوانسیون بدان مکلف شده را بوجود خواهد آورد و در این رابطه:

الف - اعضاء کمیته بررسی آلاینده‌های آلی پایدار از سوی مجمع اعضاء منصوب خواهند شد. اعضاء این کمیته متشکل از متخصصین گمارده شده از سوی دولتها جهت بررسی و مدیریت شیمیایی خواهند بود. و براساس توزیع عادلانه جغرافیایی منصوب خواهند شد.

ب - مجمع اعضاء در مورد نحوه رسیدگی، سازماندهی و عملکرد کمیته تصمیم خواهد گرفت.

ج - کمیته از هرگونه تلاش برای تصویب توصیه‌های خود به اتفاق آرا دریغ نخواهد ورزید. چنانچه همه تلاشها انجام و توافق حاصل نشد این توصیه‌ها باید نهایتاً از سوی دوسوم اکثریت اعضاء حاضر و با رای گیری به تصویب برسد.

۷- مجمع اعضاء در سومین نشست خود، نیاز مداوم برای مراحل مشمول در جزء (ب) بند (۲) از ماده (۳) شامل ملاحظه میزان تأثیر گذاری را ارزیابی خواهند نمود.

۸ - سازمان ملل و سازمانهای تخصصی آن و سازمان بین‌المللی انرژی اتمی و همینطور هر حکومت غیر عضو این کنوانسیون می‌تواند در جلسات مجمع اعضاء بعنوان ناظر شرکت نماید. هر نهاد و یا آژانس، اعم از ملی و بین‌المللی، دولتی و یا غیردولتی، با صلاحیت در امور مشمول این کنوانسیون که تمایل خود برای شرکت در یک اجلاس مجمع اعضاء بعنوان ناظر را به دبیرخانه اعلام کرده باشد، می‌تواند مورد پذیرش واقع شود. مگر اینکه حداقل یک سوم از اعضاء حاضر بر این امر مخالفت

نمایند. پذیرش و شرکت ناظرین بسته به آئین نامه مصوب مجمع اعضاء خواهد بود.

ماده ۲۰- دبیرخانه

۱- به موجب این سند دبیرخانه تشکیل گردید.

۲- وظایف دبیرخانه عبارت خواهد بود از:

الف - ترتیبات لازم برای مجمع اعضاء و ارگانهای جنبی و تدارکات خدمات برای آنها در صورت لزوم.

ب - تسهیل کمک به اعضاء خصوصاً در حال توسعه و اعضاء با اقتصاد در حال گذر برحسب درخواست برای اجرای کنوانسیون.

ج - اطمینان از هماهنگی لازم با دبیرخانه دیگر نهادهای بین المللی مربوط.

د - تهیه و در دسترس گذاشتن گزارشات ادواری مبتنی بر اطلاعات دریافت شده پیرو ماده (۱۵) و دیگر اطلاعات موجود برای اعضاء.

ه - برای ورود به ترتیبات اداری و قراردادی آن طور که برای اجرای مؤثر وظایف آن لازم باشد براساس رهنمون کلی مجمع اعضاء اقدام خواهد نمود.

و - برای انجام امور دیگر دبیرخانه که در کنوانسیون در مورد آن تصریح شده و کارهای دیگر به نحوی که مجمع اعضاء تعیین خواهد کرد.

۳- امور دبیرخانه برای این کنوانسیون توسط مدیر اجرایی برنامه محیط زیست سازمان ملل به اجرا درخواهد آمد مگر اینکه مجمع اعضاء تصمیم بگیرد که با سه چهارم اکثریت اعضاء حاضر و با

رای گیری وظایف دبیرخانه را به یک یا چند سازمان بین المللی دیگر محول کند.

ماده ۲۱- اصلاحیه کنوانسیون

۱- اصلاحات در مورد این کنوانسیون می تواند از سوی هر عضو پیشنهاد شود.

۲- اصلاحات در مورد این کنوانسیون در نشست مجمع اعضاء به تصویب خواهد رسید. متن هر گونه اصلاحات پیشنهادی به اعضاء از سوی دبیرخانه حداقل شش ماه قبل از نشست که پیشنهاد در آن برای تصویب مطرح می گردد، تسلیم خواهد شد. دبیرخانه نیز اصلاحات پیشنهادی را جهت اطلاع به امضاء کنندگان این مجمع و به امانت دار این کنوانسیون ارائه خواهد داد.

۳- تمامی اعضاء سعی خود را بکار خواهند بست تا در مورد هر پیشنهاد اصلاحی به این کنوانسیون به اتفاق آرا به توافق برسند. چنانچه تمامی تلاشها برای اجماع، انجام و توافق حاصل نشد، اصلاحیه در آخرین مرحله با سه چهارم اکثریت آرای اعضاء و با رای گیری به تصویب خواهد رسید.

۴- اصلاحات از سوی امانت دار جهت تصویب یا قبول و یا تائید به همه اعضاء فرستاده خواهد شد.

۵- تصویب، قبول یا تائید یک اصلاحیه بصورت کتبی به اطلاع امانت دار کنوانسیون خواهد

رسید.

اصلاحیه ای که براساس بند (۳) به تصویب برسد موقعی برای اعضاء جنبه اجرایی خواهد گرفت که ظرف مدت نود روز از تاریخ ارائه آن را تصویب، قبول و یا تائید و قبولی آن توسط حداقل سه چهارم اعضاء مورد تصویب قرار گرفته باشد. سپس اصلاحیه برای هر عضو دیگر پس از روز نودم بعد از تاریخی که آن عضو سند تصویب، قبول و یا تائید آن اصلاحیه را ارائه دهد، جنبه اجرایی خواهد گرفت.

ماده ۲۲- تصویب و اصلاحیه ضمائ

- ۱- ضمائ این کنوانسیون به جز مواردی که به نحو دیگری معین شود بعنوان بخشی جدا نشدنی از آن محسوب خواهد شد. اشاره به این کنوانسیون به منزله اشاره به ضمائ آن نیز می باشد.
- ۲- هرگونه ضمائ اضافی باید به امور علمی، فنی، اداری و یا روند کار محدود شود.
- ۳- روند ذیل باید در مورد پیشنهاد، تصویب و لازم الاجراء شدن ضمائ اضافی این کنوانسیون بکار برده شود:

الف - ضمائ اضافی باید براساس مراحل مندرج در بندهای (۱)، (۲) و (۳) ماده (۲۱) پیشنهاد شود.

ب - هر عضوی که قادر به قبول ضمائ اضافی نباشد باید عدم قبول خود را کتباً ظرف یکسال از تاریخ تسلیم اطلاعیه آن ضمیمه اضافه، به اطلاع برساند. امانتدار باید این اطلاعیه دریافتی را بدون تأخیر به اطلاع همه اعضاء برساند. یک عضو می تواند در هر زمان اطلاعیه عدم قبول خود نسبت به ضمیمه اضافی و ضمیمه ای که برای آن عضو جنبه اجرایی به خود گرفته و عدم موافقت خود در رابطه با موضوع جزء «ج» این بند را پس بگیرد.

ج - پس از سررسید یکسال از تاریخ مکاتبه امین کنوانسیون در مورد تصویب ضمیمه اضافی، آن ضمیمه باید برای اعضای که اقدام به تسلیم اطلاعیه براساس مفاد جزء «ب» این بند نکرده باشند جنبه اجرایی به خود بگیرد.

۴- پیشنهاد، تصویب و لازم الاجراء شدن اصلاحات نسبت به ضمیمه های (الف)، (ب) یا (ج) باید موکول به طی همان مراحل شود که برای پیشنهاد، تصویب و لازم الاجراء شدن ضمائ اضافی به این کنوانسیون وجود دارد، مگر اینکه اصلاحیه ای که نسبت به ضمیمه های (الف)، (ب) یا (ج) در رابطه با

هر عضوی که اعلامیه‌ای در رابطه با اصلاحیه به آن ضمام براساس بند (۴) ماده (۲۵) ارائه داده اجرا نشده باشد. در آن صورت، هرگونه اصلاحیه این چنین برای آن عضو، در روز نودم بعد از ارائه همراه با سند تصویب، قبول و یا الحاق با توجه به آن اصلاحیه، جنبه اجرائی بخود خواهد گرفت.

۵- مراحل ذیل باید نسبت به پیشنهاد، تصویب و لازم‌الاجراء شدن هر اصلاحیه نسبت به ضمام (د)، (ه) یا (و) بکار برده شود:

الف - اصلاحیه‌ها باید مطابق مراحل بندهای (۱) و (۲) ماده (۲۱) ارائه شود.

ب - اعضاء باید در مورد اصلاحیه نسب به ضمام (د)، (ه) یا (و) با اجماع تصمیم بگیرند.

ج - تصمیم‌گیری برای اصلاح ضمام (د)، (ه) یا (و) باید بدنبال اطلاع اعضاء توسط امانت‌دار کنوانسیون انجام گردد. آن اصلاحیه باید برای تمامی اعضاء در تاریخی که در تصمیم‌گیری مشخص می‌شود اجرا گردد.

۶ - چنانچه ضمام اضافی یا اصلاحیه‌ای نسبت به یک ضمیمه مربوط به اصلاحیه نسبت به این کنوانسیون باشد، ضمیمه اضافی یا اصلاحیه تا زمانی که اصلاحیه نسبت به کنوانسیون وارد مرحله اجرایی نشود، جنبه اجرائی نخواهد داشت.

ماده ۲۳- حق رای

۱- هر عضو این کنوانسیون یک رای خواهد داشت مگر در مواردی که بند (۲) پیش‌بینی کرده‌است.

۲- یک سازمان همگرایی اقتصادی منطقه‌ای در مورد مسائل مورد صلاحیت خود می‌تواند از حق رای خود معادل رای تعداد اعضای آن اتحادیه که اعضاء این کنوانسیون باشند، استفاده کند. در

صورتی که هریک از کشورهای عضو این سازمان که عضو این کنوانسیون نیز می‌باشند از حق رای خود استفاده نماید حق رای آن کشور از سازمان گرفته می‌شود و برعکس.

ماده ۲۴- امضاء

این کنوانسیون برای امضاء در استکهلم از سوی همه کشورها و سازمانهای همگرایی اقتصادی منطقه‌ای در تاریخ ۲۲ مه ۲۰۰۱ میلادی برابر با (۱ خرداد ۱۳۸۰ هجری شمسی) و در مقر سازمان ملل در نیویورک از ۲۴ مه ۲۰۰۱ میلادی برابر با (۳ خرداد ۱۳۸۰ هجری شمسی) لغایت ۲۲ مه ۲۰۰۲ میلادی برابر با (۱ خرداد ۱۳۸۱ هجری شمسی) مفتوح خواهد بود.

ماده ۲۵- تصویب، قبول، تأیید یا الحاق

۱- این کنوانسیون موقوف به تصویب، قبول، تأیید کشورها و سازمانهای همگرایی اقتصادی منطقه‌ای خواهد بود، جهت الحاق کشورها و سازمانهای همگرایی اقتصادی منطقه‌ای، از روز پس از تاریخی که کنوانسیون برای امضاء گذاشته می‌شود، الحاق به آن آزاد خواهد بود. اسناد تصویب، قبول، تأیید و یا الحاق باید به امانت‌دار سپرده شود.

۲- هر سازمان همگرایی اقتصادی منطقه‌ای که عضو این کنوانسیون شود بدون اینکه هیچکدام از کشورهای عضو آن، عضو شوند، نسبت به تعهدات این کنوانسیون مقید خواهد بود. در صورتی که این‌گونه سازمانها یک و یا تعداد بیشتری از اعضایش به عضویت این کنوانسیون درآیند، سازمان و اعضایش در مورد مسؤولیت‌های خود برای اجرای تعهدات تحت این کنوانسیون، تصمیم خواهند گرفت. در این‌گونه موارد، سازمان و اعضایش از حق خود تحت این کنوانسیون توأماً استفاده نخواهند کرد.

۳- در سند تصویب، قبول، تأیید و یا الحاق یک سازمان همگرایی اقتصادی منطقه‌ای، آن سازمان نسبت به اظهار صلاحیت خود در خصوص مسائل مورد حل و فصل در این کنوانسیون، اقدام خواهد نمود. هر یک از این سازمانها همچنین نسبت به ارائه سند تصویب خود و همچنین در مورد هر گونه تغییر مربوط به میزان صلاحیت مراتب را به اطلاع اعضاء خواهد رسانید.

۴- در سند تصویب، قبول، تأیید و یا الحاق، هر عضو می‌تواند اظهار نماید که در مورد آن عضو، هر گونه اصلاحیه نسبت به ضمیمه‌های (الف)، (ب) و (ج) صرفاً در صورت ارائه سند تصویب، قبول، تأیید و یا الحاق با توجه به آن کنوانسیون جنبه اجرایی خواهد گرفت.

ماده ۲۶- لازم‌الاجرا شدن

۱- این کنوانسیون در روز نودم پس از ارائه پنجاهمین سند تصویب، قبول، تأیید و الحاق جنبه اجرایی بخود خواهد گرفت.

۲- برای هر کشور یا سازمان همگرایی اقتصادی منطقه‌ای که پس از ارائه پنجاهمین سند تصویب، قبول و تأیید، این کنوانسیون را تصویب، قبول و تأیید نموده یا بدان ملحق شود، این کنوانسیون در روز نودم پس از تاریخ ارائه سند آن کشور یا سازمان همگرایی اقتصادی منطقه‌ای، دائر بر تصویب، قبول، تأیید و یا الحاق جنبه اجرایی بخود خواهد گرفت.

۳- از نظر بندهای (۱) و (۲)، هر گونه سند ارائه شده از سوی یک سازمان همگرایی اقتصادی منطقه‌ای برای کشورهای عضو آن سازمان بعنوان مورد اضافه بر اسناد ارائه شده تلقی نخواهد شد.

ماده ۲۷- حق شرطها

هیچگونه حق شرطی نمی‌توان بر این کنوانسیون قائل شد.

ماده ۲۸- کناره گیری

- ۱- در هر زمان پس از سه سال از تاریخی که این کنوانسیون برای یک عضو جنبه اجرایی بخود می گیرد، آن کشور می تواند با دادن اعلامیه کتبی به امانت دار از کنوانسیون کناره گیری کند.
- ۲- هرگونه کناره گیری باید تا پایان مدت یکسال از تاریخ دریافت اظهارنامه کناره گیری و یادداشت مربوط به آن، انجام و یا در مدتی دیرتر چنانچه در اظهارنامه کناره گیری مشخص شده، صورت گیرد.

ماده ۲۹- امانت دار

امین و امانت دار این کنوانسیون همان دبیر کل سازمان ملل خواهد بود.

ماده ۳۰- سندیت متن

نسخه اصل این کنوانسیون که از آن به زبانهای عربی، چینی، انگلیسی، فرانسه، روسی و اسپانیولی نیز تهیه شده دارای اعتبار یکسان بوده و در نزد دبیر کل سازمان ملل به امانت گذارده خواهد شد.

با تأیید مفاد این کنوانسیون امضاء کنندگان تام الاختیار ذیل، که بدین ترتیب مجاز می باشند نسبت به امضای این کنوانسیون اقدام نموده اند

تنظیم شده در استکهلم در ۲۲ مه ۲۰۰۱ میلادی (۱۳۸۰ هجری شمسی)

ضمیمه (الف)

حذف

بخش یک

جدول

تذکرات

۱- بجز در موارد تعیین شده در این کنوانسیون، مقادیری از یک ماده شیمیایی که بصورت غیرعمدی سبب آلودگی جزئی در محصولات و وسائل گردیده، نباید در لیست این ضمیمه قلمداد گردد.

۲- این تذکر نباید در خصوص معافیت ویژه تولید و کاربرد مطروحه در بند (۲) ماده (۳) مد نظر قرار گیرد. مقادیری از مواد شیمیایی که در زمان لازم الاجراء شدن تعهدات مربوطه با توجه به آن ماده شیمیایی یا قبل از آن، بعنوان جزئی از ساختمان وسائل بکار رفته یا قبلاً مورد استفاده قرار گرفته‌اند، نباید بعنوان مواد موجود در فهرست این ضمیمه قرار بگیرند مگر آن که عضو مورد نظر، دبیرخانه را از کاربرد آن نوع خاص وسیله در داخل کشورش مطلع کرده باشد. دبیرخانه نیز باید آن اطلاعیه را در اختیار عموم قرار دهد.

۳- این تذکر که برای یک ماده شیمیایی دارای نشان ستاره در انتهای نام آن در ستون مواد شیمیایی بخش یکم این ضمیمه، بکار نمی‌رود، نباید به عنوان یک معافیت ویژه برای کاربرد یا تولید با اهداف بند (۲) ماده (۳) مورد توجه قرار گیرد. با تعیین اینکه مقادیر مواد شیمیایی که انتظار می‌رود در

طی تولید و یا کاربرد مواد شیمیایی حد واسط در سیستمها یا مکانهای بسته به بدن انسان و محیط زیست وارد شود ناچیز (کمتر از حد استاندارد ملی یا بین‌المللی) باشد، یک عضو با توجه به اطلاعیه‌ای که به دبیرخانه تسلیم نموده است، می‌تواند مجاز به تولید و استفاده مقادیری از یک ماده شیمیایی مندرج در این ضمیمه به عنوان مواد شیمیایی حد واسط در سیستمها یا مکانهای بسته که به صورت شیمیایی به دیگر فراورده‌های شیمیایی تغییر ماهیت داده و ضوابط موجود در بند(۱) از ضمیمه (د) را مورد توجه قرار می‌دهد، باشد. اما این مواد نباید خصوصیات آلاینده‌های آلی پایدار را از خود بروز دهند.

این اطلاعیه باید شامل اطلاعاتی در خصوص کل تولید و استفاده از آن ماده شیمیایی یا یک برآورد مستند از آن اطلاعات و اطلاعات موجود با توجه به طبیعت فرایندهای سیستم بسته و مکان محدود شامل مقادیر هر کدام از آلودگی‌های تغییر ماهیت نیافته (تبدیل نشده) و غیر عمدی ناچیز از آلاینده‌های آلی پایدار مواد اولیه در تولید نهایی باشد. این روش بجز برای موارد دیگر که در این ضمیمه مشخص شده بکار می‌رود. دبیرخانه باید آن اطلاعیه را در دسترس کلیه اعضاء مجمع قرار دهد. آن تولید یا کاربرد نباید به عنوان یک معافیت ویژه برای تولید یا کاربرد به حساب آید. آن تولید و کاربرد باید پس از یک دوره ده ساله متوقف شده تا هنگامی که عضو مورد نظر یک اطلاعیه جدید به دبیرخانه تسلیم نماید، که در آن صورت دوره زمانی برای ده سال دیگر تمدید شده تا هنگامی که مجمع اعضاء پس از بازنگری تولید و کاربرد، تصمیم دیگری اتخاذ نماید. رویه اعلان اطلاعیه می‌تواند تکرار شود.

۴- تمامی معافیت‌های ویژه در این ضمیمه می‌تواند توسط اعضائی که درخواست معافیت نموده‌اند با توجه به زمان مراجعه آنان و برطبق ماده(۴) به استثناء استفاده از «بی‌فنیل‌های چندکلره» (PCBS)

در وسائل در حال استفاده بر طبق مقررات بخش دوم این ضمیمه که می‌تواند توسط کلیه اعضاء اعمال گردد، بکار برده شود.

بخش دوم

بی‌فیل‌های چند کلره

هر عضو باید:

الف - با توجه به حذف کاربرد بی‌فیل‌های چند کلره در ابزارالات (نظیر ترانسفورماتورها، خازنها یا دیگر ظروف حاوی سیالات مستعمل) تا پایان سال ۲۰۲۵ میلادی پیرو بازنگری انجام شده توسط مجمع اعضاء براساس اولویت‌های ذیل اقداماتی انجام دهد:

۱- اقدامات تشخیص به منظور شناسایی، علامت گذاری و حذف کاربرد وسائل حاوی بیش از ده درصد (۱۰٪) بی‌فیل‌های چند کلره در حجم‌های بیش از پنج لیتر.

۲- اقدامات تشخیصی به منظور شناسایی، علامت گذاری و حذف کاربرد وسائل حاوی بیش از پنج صدم درصد (۰/۰۵٪) بی‌فیل‌های چند کلره در حجم‌های بیش از پنج لیتر.

۳- به منظور شناسایی و حذف کاربرد وسائل حاوی بیش از پنج هزارم درصد (۰/۰۰۵٪) بی‌فیل‌های چند کلره در حجم‌های بیش از پنج صدم درصد (۰/۰۵٪) لیتر تلاش نماید.

ب - همگام با اولویتهای بند (الف)، تدابیر زیر را به منظور کاهش تماس و خطر برای کنترل

کاربرد بی‌فنیل‌های چند کلره ترویج نماید:

۱- کاربرد این ماده فقط در وسایل صدمه ندیده و بی‌عیب و وسائلی که دارای نشت نمی‌باشند و فقط در فضاهایی که خطر انتشار زیست محیطی در حداقل ممکن باشد و سریعاً بتوان نسبت به رفع آلودگی اقدام نمود.

۲- در وسائلی که در مکانهای مرتبط با تولید و فراوری مواد غذایی یا خوردنی هستند بکاربرده نشود.

۳- هنگامی که در مکانهای پرجمعیت استفاده شده، نظیر مدارس و بیمارستانها، تمامی تدابیر مستدل به منظور حفاظت از خرابی‌های الکتریکی که می‌تواند سبب آتش سوزی شود و بازرسی مستمر وسایل به منظور حصول اطمینان از عدم نشت انجام گردد.

ج - با وجود موارد ذکر شده در بند (۲) ماده (۳)، اطمینان حاصل نماید که وسایل حاوی بی‌فنیل‌های چند کلره، به همان صورتی که در زیر بند (الف) توضیح داده شد، نباید وارد یا صادر گردد، بجز با هدف مدیریت جامع زیست محیطی پسماندها.

د - بجز برای فعالیتهای خدماتی، تعمیر و نگهداری، بازیافت سیالات حاوی درصد بی‌فنیل‌های چند کلره، بیش از پنج هزارم درصد (۰/۰۰۵٪) با هدف استفاده مجدد در دیگر وسایل مجاز نمی‌باشد.

ه - طراحی اقدامات تشخیصی به منظور اجرای مدیریت جامع زیست محیطی پسماندها برای سیالات حاوی بی‌فنیل‌های چند کلره و وسایل آلوده به بی‌فنیل‌های چند کلره دارای بیش از پنج هزارم درصد (۰/۰۰۵٪) PCBS بر طبق بند (۱) ماده (۶) در حداقل زمان ممکن، به نحوی که قبل از سال ۲۰۲۸ میلادی با توجه به تجدید نظر مجمع اعضاء باشد.

و- به جای تذکر (۲) در بخش اول این ضمیمه، به منظور شناسایی دیگر وسائل حاوی بیش از پنج هزارم درصد (۰/۰۰۵٪) بی‌فنیل‌های چندکلره «نظیر کابل پوشش‌دار، مواد مصرفی در نقاشی و بتونه‌گیری (صاف‌کاری)» و مدیریت آنها بر طبق بند (۱) ماده (۶)، تلاش نماید.

ز- یک گزارش هر پنج سال در خصوص پیشرفت در حذف بی‌فنیل‌های چندکلره تهیه و آن را به مجمع اعضاء مطابق ماده (۱۵) ارائه نماید.

ح- گزارشات توضیح داده شده در جزء (ز) فوق باید به نحو مناسب توسط مجمع اعضاء در جلسه تجدید نظر در خصوص بی‌فنیل‌های چندکلره مورد توجه قرار گیرد. مجمع اعضاء باید فرایند پیشرفت در جهت حذف بی‌فنیل‌های چندکلره در خلال هر پنج سال یا دیگر دوره‌های زمانی را با مدنظر قراردادن این گزارشات مورد بازنگری قرار دهد.

ضمیمه (ب)

ممنوعیت

بخش یک

جدول

تذکرات

۱- به جزء در موارد تعیین شده در این کنوانسیون مقادیری از یک ماده شیمیایی که به صورت غیر

عمدی سبب آلودگی جزئی در محصولات و وسائل گردیده، نباید در لیست این ضمیمه قلمداد گردد.

۲- این تذکر نباید به عنوان یک هدف قابل قبول برای کاربرد و تولید یا معافیت ویژه از نظر بند (۲)

ماده (۳) مورد توجه قرار گیرد. مقادیری از یک ماده شیمیایی که به عنوان جزئی از ساختمان وسائل ساخته شده یا وسائلی که قبل یا در تاریخ لازم الاجراء شدن تعهدات مربوط با توجه به آن ماده شیمیایی در حال استفاده بوده‌اند، نباید در فهرست این ضمیمه قرار گیرند، در صورتی که عضو مورد نظر دبیرخانه را از نوع خاصی از وسیله که توسط آن عضو در حال استفاده باقی مانده است، آگاه ساخته باشد، دبیرخانه نیز باید آن اطلاعیه را در دسترس عموم قرار دهد.

۳- از نظر بند (۲) ماده (۳) این تذکر نباید به عنوان معافیت‌های ویژه استفاده و تولید مورد توجه قرار

گیرد. در صورتی که مقادیری از آن ماده شیمیایی که انتظار می‌رود در طی تولید و استفاده از یک ترکیب واسطه در سیستم بسته، محل محدود به انسان و محیط زیست برسد، جزئی باشد، یک عضو بسته به اطلاعیه‌ای که به دبیرخانه ارائه می‌نماید، مجاز به تولید و کاربرد مقادیری از یک ماده شیمیایی مندرج در این ضمیمه به عنوان یک ترکیب واسطه در سیستم بسته، محل محدود می‌باشد که آن ماده به صورت شیمیایی در تولید دیگر مواد شیمیایی با احتساب ضوابط موجود در بند (۱) از ضمیمه (د) تغییر ماهیت داده و خصوصیات آلاینده‌های آلی پایدار را از خود بروز نمی‌دهد.

این اطلاعیه باید حاوی اطلاعات در خصوص کل تولید و کاربرد آن ماده شیمیایی با یک برآورد

مستدل از آن اطلاعات و اطلاعاتی در خصوص طبیعت فرایند سیستم بسته، محل محدود شامل مقدار هر یک از آلودگی جزئی غیر عمدی یا تغییر ماهیت نداده آن آلاینده‌های آلی پایدار از مواد مصرفی اولیه در محصول نهائی باشد. این روش بجز موارد تعیین شده در این ضمیمه به کار می‌رود. دبیرخانه باید آن اطلاعیه‌ها را در دسترس کلیه اعضاء مجمع و عموم قرار دهد. آن تولید یا کاربرد نباید به عنوان

یک معافیت ویژه برای تولید یا کاربرد به حساب آید و باید پس از یک دوره ده ساله متوقف شده تا هنگامی که عضو مورد نظر یک اطلاعیه جدید به دبیرخانه تسلیم نماید، که در آن صورت دوره زمانی برای ده سال دیگر تمدید شده تا هنگامی که مجمع اعضاء پس از بازنگری تولید و کاربرد تصمیم دیگری اتخاذ نماید. رویه اعلان اطلاعیه می تواند تکرار شود.

۴- تمامی معافیت‌های ویژه در این ضمیمه می تواند توسط اعضائی که ثبت درخواست نموده‌اند با توجه به آنها بر طبق ماده (۴) اعمال گردد.

بخش ۲

د د ت (ا و ا و ۱- تری کلرو - ۲ و ۲- بیس «۴- کلروفیل» اتان)

۱- از تولید و کاربرد (DDT) باید جلوگیری شود، بجز برای اعضائی که دبیرخانه را از قصدشان مبنی بر تولید و یا استفاده آن آگاه نموده‌اند. بدین وسیله یک ثبت درخواست (DDT) ایجاد شده و باید در دسترس همگان قرار گیرد. دبیرخانه باید درخواست ثبت (DDT) را به پیش ببرد.

۲- هر عضو که (DDT) تولید و یا مصرف می نماید باید آن تولید و یا مصرف را برای کنترل بیماری‌های بومی بر طبق توصیه‌ها و دستورالعمل‌های سازمان بهداشت جهانی (WHO) در خصوص استفاده (DDT) و هنگامی که از نظر محلی گزینه‌های ایمن، مؤثر و قابل تهیه برای عضو مورد نظر در دسترس نباشند، محدود نماید.

۳- در یک پیشامد که یک عضو در فهرست ثبت درخواست برای (DDT) نمی باشد و نیاز به

(DDT) برای کنترل بیماریهای بومی باشد، باید در اسرع وقت دبیرخانه را به منظور اضافه کردن فوری نام آن عضو به ثبت درخواست (DDT) آگاه سازد. همچنین در همان زمان باید سازمان بهداشت جهانی را نیز مطلع نماید.

۴- هر عضو که (DDT) مصرف می‌نماید، باید هر سه سال یکبار اطلاعاتی درخصوص مقدار استفاده شده، شرایط کاربرد و ارتباط آن با استراتژی مدیریت بیماریها برای آن عضو، در چهارچوبی که توسط مجمع اعضاء با مشورت سازمان بهداشت جهانی تنظیم می‌گردد به دبیرخانه و سازمان بهداشت جهانی ارائه نماید.

۵- با هدف کاهش و نهایتاً جلوگیری از مصرف (DDT)، مجمع اعضا باید:

الف - هر عضوی را که از (DDT) استفاده می‌کند به تدوین و استقرار یک طرح اقدام به عنوان بخشی از طرح استقرار تعیین شده در ماده (۷) تشویق نماید. آن طرح اقدام باید شامل موارد ذیل باشد:

(۱) - تدوین مقررات و دیگر رویه‌ها به منظور حصول اطمینان از اینکه مصرف (DDT) محدود به کنترل بیماریهای بومی شده است.

(۲) - بکارگیری محصولات، روشها و استراتژیهای جایگزین مناسب شامل استراتژیهای مدیریت پایدار به منظور حصول اطمینان از ادامه تأثیر این جایگزین‌ها.

(۳) - انجام تدابیر برای تقویت مراقبت‌های بهداشتی و کاهش شیوع بیماریها.

ب - کلیه اعضاء را با توجه به قابلیت‌های موجود، به منظور ارتقاء سطح تحقیق و توسعه برای محصولات شیمیایی و غیر شیمیایی جایگزین و بی‌خطر، روشها و استراتژی‌هایی برای اعضائی که (DDT) مصرف می‌نمایند، مرتبط با شرایط آن کشورها و با هدف کاهش بار اقتصادی و انسانی

بیماریها.

فاکتورهایی که در هنگام توجه به جایگزین ها یا ترکیبی از جایگزین ها مورد توجه قرار می گیرند، باید شامل مخاطرات سلامت انسان و الزامات زیست محیطی آن جایگزین ها باشد. مواد جایگزین های سازگار با محیط زیست، باید سبب مخاطرات کمتر برای سلامت انسان و محیط زیست شود و مناسب برای کنترل بیماریها بر اساس شرایط عضو مورد نظر بوده و با اطلاعات پایش، پشتیبانی گردد.

۶- در اولین جلسه و حداقل هر سه سال پس از آن، مجمع اعضاء باید با مشورت سازمان بهداشت جهانی، ادامه نیاز به (DDT) برای کنترل بیماریهای بومی براساس اطلاعات اقتصادی، زیست محیطی، فنی و علمی موجود را برآورد نماید که شامل موارد ذیل است:

الف - تولید و مصرف (DDT) و شرایط تنظیم شده در بند (۲) و

ب - در دسترس بودن، مناسب بودن و اجرائی بودن جایگزین ها برای (DDT) و

ج - پیشرفت در تقویت ظرفیت کشورها برای انتقال ایمن با تکیه بر آن جایگزین ها.

۷- یک عضو می تواند در هر زمان، نام خود را از فهرست ثبت درخواست (DDT) از طریق یک

اطلاعیه کتبی به دبیرخانه حذف نماید. حذف نام باید در تاریخ تعیین شده در اطلاعیه صورت پذیرد.

ضمیمه (ج)

تولید غیر عمد

بخش اول

آلاینده‌های آلی پایدار طبق ماده (۵)

این ضمیمه زمانی اجرا می‌شود که آلاینده‌های آلی پایدار ذیل در نتیجه فعالیتهای انسانی به طور غیرعمد (ناخواسته) تشکیل و در محیط رها می‌شود.

مواد شیمیایی

دی بنزو پارادی اکسین‌ها و دی بنزو فورانهای چند کلره (PCDF/PCDD)

هگزا کلرو بنزن (1-118-74 - CAS NO.) (HCB)

بی فنیل های چند کلره (PCB)

بخش دوم

دسته بندی منابع

دی بنزو پارادی اکسین‌ها و دی بنزو فورانهای چند کلره، هگزا کلرو بنزن و بی فنیل‌هایی چند کلره طی فرایندهای حرارتی بین مواد آلی و کلر در اثر واکنش شیمیایی یا احتراق ناقص به طور غیرعمد (ناخواسته) تشکیل می‌شوند. گروههای منابع صنعتی ذیل پتانسیل نسبتاً بالایی در تولید و آزادسازی این مواد شیمیایی در محیط را دارند:

الف - زباله سوزها، شامل زباله سوزهای شهری، خطرناک یا بیمارستانی یا لجن فاضلاب.

ب - کوره‌های سیمان که پسماندهای خطرناک را می‌سوزانند.

ج - صنایع تولید خمیر کاغذ با استفاده از کلر آزاد (عنصر کلر) یا مواد